

SIMÉN DOMOKOS

AZ ÉLŐ BESZÉD

Fil 2,16

Fel sem tudjuk mérni azt a szomorúságot, amit a némák éreznek. Nem tudják gondolataikat, érzésüket szavakba formálni. Szófogyatékosok, szótlanok, némák. Istennek a beszéd-áldásából kiszorulnak. Ők tudják

talán a legátfogóbban, igazán megérteni, hogy mekkora áldása Istennek a beszéd tehetsége.

Az emberi beszédet hallgató ember sokszor megdöbben azon, hogy ezt az isteni valutát, az élő beszédet mennyire értéktelen aprópénz értékre váltja fel hétköznapijainkban az ember. Szól, hogy félrevezessen; a maga igazát „kihazudja”; bánt, sebez és öl vele; ordít, káromkodik, veszekszik, de ugyanazon a normális „hangszeren” sír és kacag is. Olyan eszközzé tettük a szavak hangszerét, melyből mint az összetört hegedűből, kiesett a „lélek”. Az érvényesülés ijesztő álarca lett a maguk igazi énjének a fedezésére és az embertársak félrevezetésére. Szó-kombájnunk állandóan csépel, még ha vetésünk sincs, aratnivalót remélünk vele. Isten az élet gazdagítására adta ezt a tehetséget, s mi leszegényítjük vele magunkat.

Mosolyogva adunk igazat a közel közmondásszámba menő görög bölcs megállapításának: „Azt, hogy beszéltem, sokszor megbántam, de azt, hogy hallgattam, nem bántam meg soha.” Ez lehet a „szavukon fogott emberek” summázása a fenti kérdésben.

Ha így és ez lenne valóban a beszéd értéke és értelme, akkor igazat kellene adnunk annak a magyar írónak, aki így fogalmazta meg a maga véleményét: Miért nem adott az Isten minden embernek, mondjuk egy pár ezer szót a beszédre, és amikor az elfogy, akkor némák maradjanak, mert elfecsérelték a szavakat a beszédben. Tudom mindenki kétszer meggondolná magát, mielőtt egyszer szólna, ha így lenne.

Pedig így kellene, hogy legyen. Vigyáznunk kellene a beszédre: amit mondunk, vigyázni kellene ahogy mondjuk, mikor mondjuk, ki-nek mondjuk. Az anyanyelv őrizte meg minden ember számára a maga gazdag skáláján azt, hogy mennyit gyötrődött az ember külső és belső dolgaival, mennyi színe és árnyalata van egy érzésnek, egy gondolatnak, mennyit erőltette magát, míg tökéletesen ki tudta fejezni minden gondolatát, érzését. Így lett emberré, a beszéd által is. Ezért kellene megbecsülje azt és ne tegye magát embertelenné általa. Aki nem tudja kifejezni magát anyanyelvén, annak szájában és lelkében meghalt a szó, meghalt benne valami; „az élő beszéd” meghalt vagy haldoklik benne.

Az „élő beszéd” az életnek, az élőknek való. A szavakon túl szeretet, tisztelet, jóság, megbocsátás, megértés, igazság, hűség és még sok valláserkölcsi erény teszi láthatóvá-hallhatóvá. Az élő beszéd akkor válik láthatóvá, amikor a szó mögött egész ember áll, akinek élete és minden cselekedete fedi az ünnepi és hétköznapi beszédét, mondását. Hiába rögzíti az ember szalagra, lemezre beszédét, mert a beszéd tulajdonsága az, hogy ha lassan is, de elhal. Ha igaz az a mondása Sütő Andrásnak, hogy szavanként hal meg a nyelv, akkor az is igaz kell legyen, hogy szavanként öregedik meg az ember, s az utolsó szóval örökre néma lesz. Minden szava, mellyel felmérte az életet, kimérte érzéseit-gondolatait, halottá lesz vele, ha csak beszélt, de nem mondott is. Ez a beszédnek, az élő beszédnek az egyetlen meghatározója, ismertetője. A hétköznapi, mindennapi dolgokba belefulladás beszéd elmúlik a hétköznapiakkal, „elszáll”, tehát nem maradandó, meghal velük (hétköznapiakkal), meghal velünk (hétköznapiakkal). Pillanatnyi hatásán túl nincsen súlya, mert nincs maradandó mondanivalója. Létünk „halotti beszéde”. Ez az a mondanivaló, amiről el lehet mondani, hogy „ezért, csak ezért hiába futottam, hiába fáradtam”, beszéltem, mert nem mondottam semmit.

Az élő beszéd, a beszéd élővé minősítése a mondanivalótól függ, nem ellentétes, nem hazug, lényege változatlan és változhatatlan, örök igazság és nyelvek felettin közérthető. Elfogulatlanságából következik, hogy csoportoknak és közösségeknek nem lehet kisajátítani: egy élő mérce, mihez hozzá kell mérnünk magunkat és igazságának engedelmeskednünk. Nem azzal kell „dicsekednünk“, hogy hány nyelven beszélünk, hanem az a dicséretünk, hogy ezt az örökkévaló, élő beszédet, ezt az egyetemes nyelvet megértjük. Érthető, mert aki ezt beszéli, mondja, az gondoskodott arról, hogy meg is értsék: adott okos értelmet és az érzésvilág széles skáláját, hogy bennünk értelemmé, megértéssé, egyszóval érthetővé váljon mondanivalója, a lelkünkbe hullott mag legyen és akaratunk iránytűje mindig felé tájolódjon. Ez a valaki, ez az Isten, aki az énküszöbön kívül és belül él. Beszéde, szava, mondanivalója közérthető, mindenhez és mindenkihez szóló. A természet közép, vagy felső iskolák nélkül is megérti beszédét; a világmindenség tanulás nélkül is hallja ezt az élő beszédet. Ez a beszéd önmagáról beszél, ez a beszéd önmaga a személyes Szellem. Ő az összefüggés a világ dolgai között, az ok és okozat, a szeretet, jóság, igazság, isteni „emberség“, minden kezdet általa és benne ér véget. Nyelve egyetemes. Egyedül az embernek adatott meg, hogy hallja is és beszélje is ezt az „élő beszédet“. Nem keresztretjvényekben, találós kérdésekben, szójátékokban fejezi ki önmagát, hanem a mindennapi élet fölé emelkedő örökérvényű tények igazságával. Beethoven süketen is hallotta komponálni művei egy részét; Szántó György vakon írta meg regényeit, melyekből az örök „élő beszéd“ szól. Felfogása nincsen az érzékszervekhez kötve, ép értelem és lélek a szeme, a füle, s a cselekvő élet a megértésnek a mértéke, de lenyúlik az ösztönök világába is, az egész életbe. Isten élő beszéde az élet. Süket értelemmel és lélekkel hallhatatlan beszéd. Akinek életében meglátszik az élő beszéd, az dicsekedhet, dicséretre méltó, mert nem „futott, fáradt hiába; annak az egyetemesség hegyén magasság bemérő pontja van.“

A remetevilág szemlélete elmúlt. Nem elég hát az, hogy én értem és élem ennek az élő beszédnek minden mondatát. A világtól bántott emberek visszavonulásával, mint a rádiót, szalagjátstót fülhallgatóval, úgy figyelek, csak magam, erre a beszédre. Nem elég érteni és érezni Istent, mert ez nem a tökéletes hallása az „élő beszédnek“. Az Isten akaratát cselekvő élet vall arról, hogy ki érti és ki nem a „tisza beszédet“. Vall Istennek és embernek egyaránt.

A legtökéletesebben Jézus értette meg Isten élő beszédét. Szóval és életével tett erről bizonyosságot. Akik hallották beszélni, látták minden napját, azok általa értették meg Istent, az Ő célját, akaratát. Jézusban hallgatták Istent, benne értették meg azt, hogy ez a beszéd az életnek, az élőknek, minden embernek szól. Közös emberi sorsunk jobbá és igazabbá tételéről beszél. Ezt az igazabb és jobb életet akarta Pál apostol is. Ebben hitt és ezért szólt. Ennek mondanivalóját tárta minden gyülekezeti elé, ezért futott és fáradt annyit és ezzel, csak ezzel dicsekedett. Közel kétezer év után megállapíthatjuk, hogy nem hiába. Nem ünnepi hozzáállás volt élete és szava, vándorlása és hanyattatása, hanem ennek az élő beszédnek szüntelen elétárása. Apostolság. Hitvallás. Nem szégyellte Jézus örömmizenetét. Nem szégyellte életét.

Szavunkért, beszédünkért, cselekedeteinkért sokszor — ha csak magunknak bevallottan is — szégyenkeznünk kell. Oka az, hogy hétköz-

napjainkhoz, múló dologhoz szabjuk gondolatainkat, érzéseinket és akaratunkat. A hétköznapiak és benne a dolgok változnak. Sokszor meg kell tagadnunk, szégyellnünk kell a tegnapi szavunk, tettünk. Sokszor meg kell állapítanunk még az utolsó szó előtt, hogy „hiába futottunk és fáradtunk“, nincs mivel dicsekednünk életünkkel, nincs miért dicsérjének. Az életre való rálátásunkkal, hallásunkkal, értelmünk és akaratunk által megcsalatra csalódunk. Emberi dolog, mondjuk és újrakezdjük ugyanazt. Ez a hiábavalóság körforgása. A süket és néma életek való-mása, világa.

Ha valaki csak azzal alázna meg, hogy süket vagy, bizonyára ezért is örök ellenségednek fogadnád az illetőt. Fogadj ellenségednek engem, ember! Süket vagy! Nem hallod az élet, az Isten, a lélek szerinti élet beszédét. Látom és hallom az ember életéből. Isten békét mond, s az ember háborúnak érti. Az Isten szeretet mond, s az ember haragnak, gyűlöletnek hallja. Azt mondja, hogy: igazság, s tele van az élet hamisítatlan hazugsággal. Isten azt mondja: Mi, az ember ezt: én; az Isten ezt: adni, az ember: elvenni. Ezzel a beszéddel halottá válik az élő világ is, s beszéde „halotti beszéddé“.

Te pedig és a te házad népe az Istenre hallgass, neki szolgálj, hogy embert szolgálhass, tedd életté az életet, beszélj Istennel és embertársaddal élő beszéddel. Amen.

PÜNKÖSDI BESZÉD

ApCsel 2,17

A szentlélek kitöltésének ünnepe a pünkösdi. Isteni és emberi cél közös összefogásának, találkozásának nagy alkalmát jelöli naptárunk 3 napos, pirosbetűs ünneppel. Az első pünkösdi események emlékére szentelt nagy ünnepünkben is bizonyosságot nyer az, hogy Isten a jó és igaz érdekében mindig az ember pártján áll és lélek által megsegíti annak megvalósításában.

A szentlélekkel kapcsolatban is elmondhatjuk, hogy a keresztények között különböző felfogások állottak elő. A keresztények nagyobb része a szentlelket Isten harmadik személyének tartják. Szentlélek-Istennek nevezik. Mi unitáriusok Isten egységét valljuk, a szentlelket nem választjuk külön Istentől, mert tudjuk, hogy a jézusi tanítás szerint is az nem más, mint Istennek tulajdonsága, ereje. Tudjuk, hogy a szentlélek istenségének dogmája sok vita, az evangéliumtól idegen befolyás, zsinati döntés, szavazat útján jött létre 381-ben a konstantinápolyi zsinaton, Theodosius császár befolyására is. Elgondolkozva azon, hogy Jézus közvetlen munkatársai és az őskeresztények nemzedékei, akiknek tudatában kortársi, vagy közel kortársi lény volt Jézus, ők nem ismerték a szentlelket úgy, mint külön isteni személyt, de ismerték azt az erőt, amely példamutató helytállásukban mindig belépett életükbe, valahányszor az igaz ügyben elerőtlenedtek. Az ők örökségeként is valljuk, hogy a szentlélek, az isteni lélek nem lehet más, mint az Atya segítsége,

ereje. Benne és általa is megmutatja Isten önmagát, gondoskodását. Mi hisszük azt, hogy nem csak pünkösdi napján lett láthatóvá ez az isteni erő, hanem a mi életünkben és minden nemzedék emberének életében megmutatkozott a bennünk levő lélek által is.

Lelkünk szerint Isten a maga „képére és hasonlatosságára teremtett” minket. Napjainkban érezzük a lélek ünnepi jelenlétét. A szentlélek erejét akkor érezzük önmagunkban, amikor elerőtlenedve a jóra így szoktunk szólni: nem bírom tovább! Nincs erőm arra, hogy tovább hiába magyarázzak szófogadatlan gyermekemnek; nincs erőm, hogy többet tőrjek gyermekemnek; nincs erőm hogy ellenálljak a kísértésnek, a gonosznak; nincs erőm, hogy barátaimat, embertársaimat becsüljem; nincs erőm, hogy megmaradjak a jó mellett. És aztán a végén valahonnan a lélek mélyéből, tartalékjából újrakezdhetjük az abbahagyottakat, folytathatjuk újabb és több erővel, mindazt, amire komolyan mondtuk, hogy nincs erőnk rá. Életünkben és munkánkban a lélek birodalmának határait értjük, sejtjük és valamennyire ismerjük is. Azt a tartalék erejét a léleknek, amelyet sokszor nem is álmodunk, azt nem ismerjük. Pedig ez is van.

A test tartalékerejéről megállapították, hogy van, létezik. Évekkel ezelőtt hangzott el az a komoly kijelentés a szakemberek részéről, hogy a sportban pl. az elért eredmények elérték a legfelső határokat, nem hiszik, hogy sokat lehetne emelni már az emberi erő és ügyesség felső határán. Aztán teltek az évek, s azok múlásával egyre-másra dőltek meg a világrekordok. Szinte értetlenül álltak a szakértők ezek mellett a teljesítmények mellett, míg rá nem jöttek arra, hogy az emberi szervezetnek egy olyan tartalékereje van, rejtett erő, ami néha megmutatkozik, nyilvánvalóvá válik a hosszas edzések, gyakorlatozások után. Ha hihetetlen is, de benne van az emberben egy olyan tartalék, aminek határát és teljesítőképességét nem lehet képzelettel sem meghúzni. Példaként két esetet is felhozott a sajtó annak idején ennek magyarázására.

Egy idős, közel 70 éves asszony egy nagyváros harmadik emeleti lakásában lakott. Szegénységében mindenét eladta, de egy nagy, nehéz tölgyfából való, faragott szekrényét megtartotta, mert nagyanyjától kapta ajándékba, akit a legjobban szeretett, s aki őt felnevelte. Egyetlen kincsének nevezte. Egy nap tűz ütött ki az épületben. Mindenki kapkodva szedte össze féltett dolgait, hogy megmentse, elvigye a tűz útjából. Az öregasszony a nehéz szekrényt fogta meg és vitte le egyedül segítség nélkül a biztonságos földre. Miután eloltották a tüzet, három kemény bútorhordó munkás alig tudta visszavinni a harmadik emeletre az idős asszony által lehozott nagy szekrényt. Honnan volt az ereje, kérdezték az újságírók? Nem tudom, válaszolta, de éreztem akkor, hogy van annyi erőm, hogy megmentsem egyetlen kincsemet, most meg sem tudom mozditani. A tartalék erő volt, mondták a szakértők, más magyarázat nincs.

Lelki életünkben és emberi sorsunkban is vannak olyan pillanatok, amelyek megmentésére, menekítésére készítenek minket. A legféltettebb lelki javainkért a lehetetlent is megpróbáljuk ilyenkor, melyre azt szoktuk mondani hétköznapi életünkben, hogy azt már nem bírjuk, s aztán teszünk lelki erőnk feletti dolgokat, szenvedünk el olyan fájdalmakat, amelyeket előzőleg nem is álmodtunk. Mi ez? — teszi fel a kérdést az egyszerű ember és a tudós is. A lelki tartalék erő, mely mindig jelen van, valahányszor szükség van a jó érdekében a nagyobb erő kifejtésén túli erőre, segítségre. Ugy érezzük, hogy ez a lelki erő tőlünk nem tel-

het ki, talán magunk is csodálkozunk saját magunkon a „nagy munka után“ azon, hogy mire voltunk képesek. De aztán megnyugszunk: Isten megsegített, mondjuk, erőt adott a lélek által. Azáltal a lélek által, mely rokon Istennel, hiszen lelkéből adott nekünk lelket. Ha Tamási Áron elmondhatta, hogy a székely ágon vagyok magyar, akkor mi is elmondhatjuk magunkról, hogy a lelkünk által vagyunk a legközelebbi rokonságban az Istennel. Ha van hitünk, Ő soha el nem hagy, megsegít a lélek által, a lelken keresztül. Ez a plusz erő, többreképeség, ez nem más, mint a léleknek bennünk lévő isteni tartaléka, amit én úgy is hívhatok, hogy szentlelke a rám gondot viselő Atyának. A hit által válik érthetővé, meggyőződéssé, megmagyarázhatóvá.

A pünkösdi apostolok is hittek Jézusban, tanítása igazságában, és Isten megsegítette őket a pünkösdi tett véghezvitelében, mert hittek.

Isten lelke erejének a tapasztalása, az eljövetele nem akkor van, amikor az ember akarja, Független akarattunktól. Istentől függ. Ez ajándék, melyet kapunk. Elfogadni is lehet, mint az a háromezer ember, aki az első pünkösdi alkalmával megtért és megkeresztelkedett, de elutasítani is lehet, mint a pünkösdi tömegben azok, akik kicsúfolták, kigúnyolták a tanítványokat. Ha hiszel abban a jóban és igazban, ami előtted áll, isteni segítséggel csodálatos tetteket hajthatsz végre a lélek ereje által. Ha nem hiszel a jóban, az igazban, a féltett dolgok reádbizattatásában, elkallódott lehetősége vagy annak, hogy az Isten veled és általad is jobba tegye úgy a magad, mint a mások életét, csak magadra utalt árvának érzed magad. Talán arra is gondolsz, hogy olyan az életed, mintha az északi sarki nagy fagymezőkön lennél. Messze ellátsz, ha hideg van, vastagon öltözöl fel, s ha nincs kivel megoszd gondolatod, életed, szíved, hát az sincs, aki meglepetést okozzon, gyűlöljön, gáncsoljon.

Ezzel kapcsolatban jut eszembe az a történet, melyet annak idején részletesen leírtak az újságok, hogy amikor egy északi sarki telepről a kutatók hazaindultak repülővel, a pilóta a végtelen hómező felett észrevette, hogy valami baj van a géppel. Kényszerleszállást hajtott végre. Vastag csizmájában, fóka- és medvebőr ruhájában kiszállt, hogy ha lehet javítsa meg a hibát. A többiek bent ültek a veszteglő repülőgépben, s a befagyott ablakra lyukat melegítettek, hogy kinézhessenek. A pilóta megtalálta a hibát, nekifogott javítani. Egyszer, amint dolgozott, a két méter magas szárnyak alatt, érzi, hogy egy nagy, nehéz kéz vállára nehezedett. Gondolta valamelyik utastársa akar valamit mondani, visszatekint, abbahagyva a munkát. A pilóta megrémülve látta, hogy az a kéz, amit ő vállán érzett, nem volt más, mint egy hatalmas medvének a mancsa. Nem tudta utólag, hogy mi történt vele, útitársai vallották, hogy egy hatalmas ugrással felugrott a repülő szárnyára a több tízkilónyi meleg öltözetben. A tartalék erő volt az, ami a halálveszedelemből megmentette, vallották a szakértők most is.

Eletünk veszélyhómezején nem könnyű az emberi sors. Eletünknek váratlan fordulataiban nem vagyunk bebiztosítva. Egyetlen biztosításunk a hit, mely mögött Isten áll, mely által Isten segít. Ebben bíztak a pünkösdi tanítványok is, és mi vagyunk a bizonyosságai, hogy hitükben szégyent nem vallottak. Ebben bízunk mi is, mert a bizalom tapasztalásával tudjuk, hogy Isten az igaz ügyet soha nem hagyja el. Megsegít

erejével, hogy tudjuk, mi a jó, értelmünknek világosságot ad, akaratunkat megerősíti, a boldogságban szívünket megtisztítja. Egyszóval szentlelkével mindig megerősít és boldogít. Vedd hát a szentlelket erőre és boldogságra vágyó testvérem. Amen.

LEGYETEK ERŐSEK

Ef 6,10

Emberi vágyaink és törekvéseink sok-központúak. Egyik legerősebb és legjobban óhajtott álmunk az, hogy erősek legyünk. Erősek, mert úgy látjuk, hogy az erő hatalmat, biztonságot, békét, nyugalmat ad. Az erő önbizalmat sugall, jelent.

Széchenyi István, aki a legnagyobb magyar melléknevet kapta, a bizalommal kapcsolatban ezt jegyezte aranymondásai közé: „Népünknek két nagy hibája volt: vagy nem bízott magában eléggé vagy elbízta magát“. Bizonyára történelmünk két megásott sírjára gondolt, a tatár és a török háborúra, Mohira és Mohácsra. Az elsőnél IV. Béla király táborát körbezáratta szekerekkel, mintegy bebörtönözte a harcosokat egy szűk helyre, mert nem bízott eléggé magában és népében. A második esetben II. Lajos király nem várta meg fél hadseregét, a 40 ezer erdélyi harcost, hanem elbizakodottan nekirohant a török ágyúk tüzének. Mindkét alkalommal elveszett az ország összlakosságának egyharmada. Egy közösség életében tragédiát jelent az is, ha nem bízik magában, s az is, ha elbízta magát, mert nem erőt, hanem gyengeséget jelent.

Egyéni, emberi életünkben is azt a vágyat olvassuk ki, hogy az ember, mi magunk, erősek, erősebbek akarunk lenni. Úgy gondoljuk, hogy erősek vagyunk, ha sok pénzünk van. Orbán Balázs, akit a legnagyobb székelynek mond az utókor szeretete, megemlékezik arról, hogy amikor Rapsonné váránál járt, száz évvel ezelőtt, ott egy egyszerű székely emberrel találkozott, aki eladta 55 év alatt mindenét azért, hogy a vár kútjának aljára ásson, mert hite szerint oda rejtette temérdek kincsét a gazdag Rapsonné. A kérdésre, hogy megérte-e a nagy áldozatot, s egy életet egy álom után való futás, így válaszolt a szűkszavú ember: meg, mert ha megkapom a kincset akkor erős leszek, mert gazdag leszek. A bizonytalan történelmi idők forgatagában egyes falvak hívei erősek, erősebbek akartak lenni, mint mások és ezért a falu legféltettebbje, a templom köré várat emeltek, hogy megvédje: az ellenség hirtelen támadása ellen. Az árközi, a bölöni, a homoródszentmártoni, a székelyderzsi unitárius templomok körül ott van ma is a rombadólt erő szimbóluma, a templomvár. Van, aki összeköttetéseiben, a hivatalában akar erős lenni, de elfelejti, hogy az emberek hálátlansága mellett, a halál is, s az idők változása is hatalmas rendet vág úgy a hivatalviselők, mint az összeköttetés reményét hordozó emberekből. Az ember testi erejében is hatalmas akar lenni. Minden idejét, energiáját arra szenteli, hogy erősebb legyen másoknál. Egy rossz mozdulat, egy törés, egy grippe vagy lelki összeomlás arról győz meg, hogy a legerősebb ember is egy perc alatt gyámoltalan gyengévé, erőtlenné válik. De erősek akarunk lenni gyermekeinkben is. Az már szinte bűn, hogy az ember mit elnéz gyer-

mekének, hogy tisztességes vagy tisztességtelen úton is erős legyen iskoláiban, házasságában, állásában, tekintélyében. A hiábavalóságról azok a szülők sírnak keserű könnyeket, kik gyermekeik erejét a vélt biztonságra építették.

Nem csak az egyes emberek, hanem az egyházak is arra igyekeznek, hogy erősek legyenek. Ezt az erőt úgy akarják elérni, hogy másokat kizárnak maguk közül, úgy akarnak erősek lenni, hogy másnak lelki kárt okozva egyeseket kizárnak a lélek nyugalmaiból. Nem gondolnak arra, hogy az első pünkösdkor a tanítványok mindenkit megkereszteltek, mindenkit az ősegyház tagjai közé felvettek, igyekeztek a hívekben a hitet megtartani s az együvé tartozás jézusi oszlopait kiépíteni. Csak egy házaspárt zártak ki, mert be akarták csapni a hívek közösségét. Az erősnek látszani akaró egyházak elfelejtik azt, hogy a történelem folyamán is mindig az gyengítette a hitet, amikor Jézust felekezetekre tépték, amikor az egymásközi sáncokat nem betönni akarták, hanem még jobban elmélyíteni.

Az emberi erő nem ilyen, nem ez, amely csak külsőségeiben látszik. Valami más. Ezt az erőt nem lehet felmérni, megmérni egy nép elbizakodottságával, pénzzel, összeköttetéssel, hivattal, gyermekeinkkel, a test fizikai erejével, az egyházhoz tartozó hívek sokaságával vagy kevés voltánál a számával. Az igazi erőt a gépek sem tükrözhetik, mert az nem külső, hanem belső világunk dolga, lelkünk vagyona. Az igazi erő a hit ereje, az ember életében, cselekedetében, magatartásában, emberiségében, egyszóval egész életében látszik meg. Árulni nem árulják sehol, legfennebb elárulják kicsinyhitűséggel, kétséggel.

Nem kívülről jön, nem kívülről táplálkozik, nem fogy el a használatnál, hanem erősödik. Ez az erő a bennünk lévő hit tanúsága szerint Istennek az ereje.

Ezt érezték meg a pünkösdk reggelén még bizonytalankodó tanítványok, kik az emberi jószándékon túl tehetetlenül állottak Jeruzsálem egyik házában. A kettős tüzes nyelvek és a sebesen zúgó szél csak gyenge emberi magyarázata volt annak az erő megmutatásának, ami pünkösdkor történt. A lényeg az volt, hogy „megtelének mindnyájan szentlélekkel“, rendkívüli erővel, Isten hatalmas, embert segítő erejével. Valahonnan belülről indult el és bennük teljesedett ki, de azonnal meglátszott eredménye azon a háromezer megkeresztelkedetten is, akik az őskeresztény gyülekezet magvát, az első megtérőkként képezték. De meglátszott azon is, hogy „bátran“ szóltak, nyugodtak voltak, nem féltek. Érezték magukban az erőt, az „Úrnak hatalmas erejét“, mely nemcsak a természetben, hanem az ember lelki világában is kiteljesedik. Egyik nagy segítségük az volt, hogy bíztak ebben a hatalmas isteni erőben. Ebből a bizalomból, ebből a hitből fakadt erőből született meg pünkösdk.

A történelem nagy tettei nem a pillanatnyi percen, hanem a belső erőn indultak világhódító útjukra. Akkor, amikor sem önmagukban és Istenben nem bizonytalankodtak el, amikor a költő szerint nem a sokaságot, hanem a lelket nézték, amikor a jószándék „köz munkázott“ a jóindulatú emberekben.

Egyháztörténelmünk és történelmünk folyamán erre pedig nagyon sokszor szükség volt. Hogy Isten hatalmas erejében bíztak és nem hiába, bizonyossága vagyunk mi annak, hogy az isteni segítséget az Úr soha meg nem tagadta az emberektől. Erről beszélnek nagyjaink élete, tette, ha-

rangjaink zúgása, sokszor újraépített, vagy javított templomaink „helytállása”, soha nem csalódott Istenben.

Te is bizonytalankodsz eleget az életben. Ha a lelkiismeret őszinte szemével nézed megtett utadat, bizonyára sok kitérőt találsz benne. Erzed-e úgy, hogy valami segítségre lenne szükséged ahhoz, hogy a tiszta szándék egyenes útján tudj az igaz emberség útján haladni? Rájöttél-e arra, hogy nem elég a pénz, a befolyás, a kedvezmény, vagy tested hatalmas ereje ahhoz, hogy azt tedd, amit tenned kell, és úgy élj, ahogy élned kell? Ha keserű önmarcangolások közt döbbsz rá a magad erőtlenségére, tehetetlenségére, bizonytalanságaira, bár pünkösdkor döbbsz rá arra, hogy nem magadra vagy rászorulva ebben az életben, hanem az Istenre. Nem a magad erejében bízatsz, hanem az Isten „hatalmas nagy erejében”. Tőle jön minden áldás, minden erő, minden segítség. Bizonyossága ennek az első pünkösdi és bizonyossága leszel te is, ha úgy tudsz bízni Istenben, mint az első tanítványok, és úgy kívánod a jó, igaz cselekedtetését, mint a pünkösdi tanítványok, vagy ha annyira nem is, de bár annak a háromezer megtérőnek a hitével, ha kérded: „Mit cselekedjünk, atyámfiai, férfiak?” Halld meg a pünkösdi örömmüzenetet: „atyámfiai legyetek erősek az Urban, és az ő hatalmas erejében.” Amen.

BIBLIAI FOGALMAK

ALDÁS

- 4Móz 6,23 Aldjon meg téged az Úr és őrizzen meg téged! Ragyogtassa rád orcáját az Úr, és könyörüljön rajtad! Fordítsa feléd orcáját az Úr, és adjon neked békeséget!
- 1Móz 12,2—3 Nagy néppé teszek, és megáldalak, nagyá teszem nevedet, és áldás leszel... Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége.
- 1Móz 32,27 Nem bocsátlak el, amíg meg nem áldasz engem.
- 1Krón 17,27 Áldd meg azért kegyelmesen szolgád házáat, hogy örökre színed előtt legyen. Mert ha te, Uram, megáldod, örökre áldott leszel!
- Zsid 6,7 Az a föld, amely beissza a gyakran ráhulló esőt, és hasznos növényt terem azoknak, akik számára művelik, áldást nyer az Istentől.
- 1Móz 49,25 A Mindenhatótól, aki megáld téged az ég áldásával felülről, a lent elterülő mélység áldásaival, az emlékek és anyaméhi áldásaival.
- Peld 3,33 Az Úr... az igazak lakóhelyét megáldja.
- Peld 22,9 A jóságos tekintetű ember áldott lesz, mert ad kenyérből a ninesteleneknek.